

Posudek vedoucího práce na práci Anny Macurové
„Vylití Ducha svatého:
Jóelovo proroctví ve Skutcích apoštolských 2,17-21“

Cílem práce Anny Macurové bylo podat interpretaci Jóelova proroctví, které užívá evangelista Lukáš ve známém místě Petrovy řeči při Letnicích (Sk 2,17-21); toto místo je často považováno za hermeneutický klíč k celým Skutkům apoštolským. Metodicky autorka vychází z Gadamerovy hermeneutiky, zejména pak z jeho konceptu hermeneutického kruhu. Volba metodiky byla dle mého mínění za účelem, který autorka sledovala, velmi šťastná a dává práci jasnou strukturu a řád. Práce je strukturována v jakýchsi soustředných, stále se rozšiřujících kruzích: nejprve autorka interpretuje proroctví na pozadí hebrejského textu knihy Jóel (zde zejména zdůrazňuje jeho eschatologickou povahu a souvislost s konceptem tzv. Dne Hospodinova), v druhém kroku pak ukazuje posuny, k nimž dochází v řeckém septuagintním překladu, za třetí analyzuje, jak Lukáš ve Skutcích apoštolských pozměnil jeho celkový smysl a dále zdůraznil eschatologické vyznění, poslední kapitola předkládá následnou reflexi Jóelova proroctví napříč celými Skutky apoštolskými, když se autorka zaměřuje na čtveřici hlavních oblastí, kde je Duch Svatý při díle v tzv. charismatických fenoménech (misie, léčitelství, proroctví a mluvení jazyky).

K povinnostem vedoucího práce patří vyzvednout zejména silné stránky předkládané práce. Zde mohu konstatovat, že autorka si v průběhu studia osvojila základy hebrejštiny a řečtiny, což ji umožňuje orientovat se – alespoň na základní úrovni – v originálních textech: v práci se tato kompetence dle mého soudu zúročila. Výklad je dále postaven na relevantní sekundární literatuře, autorka pracovala dle mého mínění s nejlepšími komentáři ke Skutkům apoštolským, jež jsou - minimálně v angličtině - k dispozici (Johnson, Barrett, Tannehill), podobně solidní je též literatura týkající se charismatických fenoménů a působení Ducha svatého (zejména – ač mírně kontroverzní - práce J. D. G. Dunna).

Je samozřejmě otázka, zdali je možno přijít při interpretaci natolik vědecky zpracovaného textu, jako jsou Skutky apoštolské, s něčím novým či s nějakou neotřelou perspektivou. Domnívám se, že je to – vzhledem k dlouhé a důkladné tradici vědeckých výkladů - nanejvýše obtížné, přesto se domnívám, že předložená práce nepředstavuje pouhou vcelku zdařilou kompilaci sekundární literatury. Vedle patrného osobního vkladu a zájmu autorky bych zde zejména vyzdvihl poslední kapitolu práce, kde Anna kategorizuje charismatické fenomény do čtyř skupin, přičemž ovšem v každé skupině ukazuje, že projevy Ducha svatého, tak jak je Lukáš zaznamenal, lze číst v zásadě velmi ambivalentně. Duch svatý je rozhodně *spiritus agens* křesťanské misie, ovšem jeho vůli není s to odhadnout v některých případech ani apoštol Pavel, když například bloudí anatolským vnitrozemím někde na pomezí Bithynie; zároveň je překvapující, že například etablování křesťanství v Antiochii, které autorka správně považuje za rozhodující událost pro další šíření křesťanství, není v Lukášově podání s charismatickými fenomény nijak spojeno. Podobně se Duch svatý sice projevuje jako léčitelská síla (ač občas připomíná příslovečné Achilleovo kopí, jež je s to jak zraňovat tak léčit), ovšem není zřejmě nijak při díle, když Petr a Pavel křísí nebožtíky. Nejmarkantněji je tento ohled patrný v případě proroctví týkajících se Pavlovy poslední cesty do Jeruzaléma, kdy Duch svatý na jedné straně pohání Pavla na jeho cestě, ovšem na straně druhé skrze Agaba od této cesty zrazuje.

Provedená analýza pak vede k zamyšlení nad povahou Lukášovy koncepce působení Ducha svatého (s. 47): *Je možné, že vůle Ducha je napříč dějinami předem pevně rozvrhnutá, od počátku až do konce, avšak lidé nejsou uzpůsobeni ji plně rozpoznat. Druhý možný výklad je takový, že Duch se rozhodoval ad hoc a své rozhodnutí napříč příběhem několikrát měnil a*

přizpůsoboval situaci. Nic není pevně dáno ani rozhodnuto. Po úvaze se přikláním k interpretaci druhé.

První varianta, kterou autorka uvádí, odpovídá poměrně rozšířenému a většinou implicitně přijímanému náhledu, který je od patristiky nazýván OIKONOMIA TÚ THEÚ, a jež předpokládá boží spásný plán s lidstvem. Druhé stanovisko vždy bylo a i dnes je poměrně marginální, ale z autorčiny analýzy se poměrně dobře ukazuje, že je Lukášovu textu neméně přiměřené.

Práce má zajisté mnohé nedostatky (zejména po formální stránce by mohla být pečlivější), nicméně vzhledem k výše řečenému bych se ji nerozpakoval hodnotit dle průběhu obhajoby jako výbornou či velmi dobrou.

V Kladně 30.8.2018
Josef Kružík